

too vetää, he kun ovat Karjalan kansan nälin ja kurjuuden avustamisen nimessä ryhtyneet yli Amerikan kaikilla mahdollisilla keinoilla keräämään avustusta Karjalan kansaa raateleville rosvo ja lahtari laumoille. Sängin huolellisesti peittävät nämä kamasaksoista, kalevanritareista, seurakuntalaisista ja raittiusseuralaisista muodostuneet Suomen lahtarien apurit, avustuksensa todellisen tarkoituksen, ja perin hikittavalla tavalla työlläisten tunteisiin vedoten kehoittavat veljeyden, heimolaisrakkauden ja kaiken ihmisyyden nimessä Amerikan suomalaisia uhraamaan roponsa sanoin kuvaamatonta kurjuutta ja näköä kärsivän Karjalan kansan avustamiseksi. Vaikka noiden "avustajien" todellisena tarkoituksena on kerätä avustusta Karjalan gulashi-riistojen ja Suomen lahtari-herrojen Karjalan kansalle tähdättyjen rüstö ja murharatkien avustamiseksi, Suomen raiskatut metsät eivät voi enää tyydyttää Suomen tukki-herrojen rajatonta voittonhimon näköä, sen vuoksi heidän olisi hinnalla millä tahansa saatava kukistetuksi Karjalan työtätekevien joukkojen hallitus, että he voisivat alistaa riistonsa alaiseksi Karjalan suunnattomat luonnonrikkauudet, etenkin ne humisevat hongkot, Nepä ne huminallaan hurmaavat Suomen tukki-herroja järjestyttämään Karjalan "kansan nousun" nimessä nusia ja taas uusia rosvojoukkuetta vanhoillisen Karjalan rahvaan keskuuteen, tekemään veristä murha ja hävitystyötä. Siispä Amerikan suomalaiset työläistoverit! Kaikkialla, missä suinkin nuo Suomen lahtarien apurit vaikkakin kuinka hikittavalla tavalla tunteisiin vedoten, kehoittavat teitä antamaan avustusta Karjalan kansan nälin ja kurjuuden lieventämiseksi, niin muistakaa silloin sitä ihmisrakkautta ja helmielisyttä, mitä Amerikan suomalaisen porvariston ja porvariston hänystelevä sekuli-joukko osoitti Suomen työväestöä kohtaan vuonna 1918, jolloin Suomen nälinä kidutettu työväestö oli pakotettu tyhjentämään kärsimysmaailman pohjasakkoja myöten, jolloin Suomen valkosudet Saksan lahtarien avustuksella voitettua Suomen, työväestöä tuhansittain tehläsi yksinomaan vaan murhahimonsa tyydytykseksi, jolloin Suomen työläisiä tuhansittain sortui näköään valkoisena kidutushelvetissä. Se sama joukko, joka nyt niin syyvästi heimolaisrakkauden nimessä tunteisiin vedoten kerää avustusta Karjalan kansan kärsimysten lieventämiseksi, ojentiko he kätensä silloin Suomen työväestön vertaa vailla olevien kärsimysten huojuentamiseksi? Ei! Päinvastoin! Mitä suuremmaksi Suomen työväestön tuskien meri paisui, sen korkeammalle kohosi tuon "avustus" joukon ilontunne, villinä riemusta he suitsuttivat ylistystään Amerikan suomalaisissa porvarilehdissä Suomen työväestöä raateleville hunnilaumoille, ja kaiken törkeimmän parjauskynsän he kohdistivat Suomen näännytety, vertavaivat ja näkökuoleman kanssa kamppailevan työväestön häväämiseksi. Sitä hyväsydämyyttä, mitä nuo heimorakkaudesta saarnaavat "avustajat" osoittivat vapautensa pyrkivä Suomen työväestöä kohtaan sitä samaa hellyyttä he myöskin todellisuudessa tuntevat Neuvosto-Karjalan työväestöä kohtaan. Näiden lahtarihenkisten "avustajain" mielestä ei riitä se verenvuodatus, jonka valkoporvarit Suomen työläisten sydän-suonia ratkomalla alkuaan saivat, ei riitä se uhrien summa, joka Suomen koira-kuopissa iki-untaan uinu, he toivovat, että Neuvosto-Karjalan kankaat tulvehtisivat työläisten verestä yhtä viljalti kuin Suomenkin kunnat v. 1918. Täyttääkseen toivotaan, he hankkivat varoja Suomen lahtareille, että lahtarit voisivat yhä edelleenkin jatkaa niitä murhia ja rosvoaretkiään, joilla he ovat pitäneet Karjalan aseettomia rauhallisia asukkaita ainsaisen kauhun vallassa.

Työläistoverit, jos ette halua antaa avustustanne näkökärsivien Karjalan toverien niukkojen elintarpeiden rosvoamiseksi, koulujen ja kotien polttamiseksi, opettajien ja Neuvosto-virkailijain murhaamiseksi, naisten ja lasten raiskaamiseksi, niin kääntäkää inhoten selkäanne niille julkeille pettäjille, jotka Karjalan kansan nä-

lähädän nimessä keräävät varoja Karjalan työläisten tuhoaksi. Suomen lahtarien jatkuvien rosvoaretkien seurauksista on Karjalan työläiset joutuneet nälin ja puutteen armottomaan kouristukseen ja nälistä joutuneen kurjuuden lieventämiseksi on meidän avustettava Karjalan tovereita ja sen me voimme tehdä omien avustuskomiteoittemme välityksellä, tahi lähetämällä avustuksemme suoraan Neuvosto-Karjalan avustuskomitealle, jonka osoite on: Soviet Karelia Relief Committee, Room 404, 110 W. 40th St., New York City. Silloin kuin me lähetämme avustuksemme Neuvosto-Karjalan avustuskomitean välityksellä, niin silloin myöskin saamme olla varmat, että avustuksemme olemme lieventäneet sitä nälinä tuottamaa tuskaa, mitä toverimme Karjalassa ovat joutuneet kärsimään niin runsain määrin.

Jenny Trast.

Yksi monesta

Kirj. Mamie Sointu.

Eräänä synkkänä syyspäivänä saapui nuorimies Elias Salama erääseen Pohjois-Amerikan kuparikaivoskaupunkiin. Hän, kuten niin monet muutkin, jätti syntymämaansa toivossa, että Amerikka tarjoaisi hänelle paremman elämisen mahdollisuuden kuin vanhamaa voisi tarjota.

Elias Salama aloitti työnsä maan syvyyksissä kuparikaivannossa. Muuttaman vuoden kuluttua hän rakastui kauniiseen hentovartaloiseen Seeraan. Meni hänen kanssaan avioliittoon. Perusti oman pesän erääseen ullaikkokamariin. Ensimmäinen elämänsä ihanaa tässä ullaikkokamarin kodissa. Elettin toivossa. Suunniteltiin sääntää varoja paremman kodin laittamista varten tuonneppana.

Vuodet kuluivat. Lapsia syntyi joka vuosi. Ja ennestään heuto Seera kävi vuosivuodelta haamumaiseksi olennoiksi. Mutta toivo, että kerran päästään paremmille päville kannusti häntä yhä enemmän ponnistelemaan eteenpäin.

Tuli sitten käännös... Käännös päivävastaiseen, kun mitä Elias ja Seera olivat toivoneet... Elias joutui kalvosonnettomuuden uhriksi ja menetti toisen kätensä ja silmänsä.

Vuoden maattuuan sairaalassa, kykeni hän vihdoin palaamaan tuonne ullaikkokamarikotilnsa.

Vaimonsa Seera oli lapsiansa kera ollut suurella puutteella tämän aikaa. Kunta avusti heitä kylläkin. Mutta se apu ei riittänyt lähimainkaan autamaan heille ihmisellistä toimeentuloa. Ja kun lapset olivat niin pieniä, että ei niitä voinut jättää oman onnensa nojaan, niin ei Seera voinut ansaita mitään perheen toimeentulon auttamiseksi.

Se päivä, jolloin Elias Salama palasi kotiinsa salrashuoneelta, oli yhtä synkkä syyspäivä, kuin sekkin, jolloin hän toivorikkaana saapui tuohon paikkaan, jossa hänen jäsenensä murtoivat. Mutta voi kuinka paljon tummemmalta elämä nyt näytti siihen syyspäivään verrattuna kuusi vuotta sitten, jolloin hän, nuorimies, oli vastalapsen kokemusten kehossa.

Miten alottaa elämä nyt raajarikkoinena. Siinä oli kysymys, joka raskaana painoi tuon raatajan jo muutenkin tukalaa elämää... Kalvokseen ei enää kelvannut. Eikä hän osannut mitään ammattilaakaan, jossa raajarikkoinena olisi voinut työskennellä.

Suunniteltiin ja huokailtiin kovan kohtalon alla.

Eräänä päivänä saapui eräs hyväntekeväisyisyhdistyksen edustaja tuohon ullaikkokamarikotiin. Ja hän ehdotti, että Seera rupeaisi valmistamaan "Iiha ja peruna" piirakoita eräissä leipurilikkeissä, samassa kaupungissa. Elias sai kulkea niitä kaupittelemassa kaupungilla ja raatattasemalla junien kulkuakoina.

"Entäs lapset" huomautti Seera. Minne ne joutuvat ilman hoivaajaa. "Oh, se on pian ratkaistu", selitti edustaja huolettomasti. "Me toimimme ne orpokotiin hoidettavaksi."

Seera mietti, huokasi — mutta ei vickkanut sunaakaan.

"Suostutteko, rouva", kysyi edustaja vielä uudelleen.

"En", vastasi vaimo.

"Miksi ette?" tiukkasi edustaja. Seera mietti jälleen, — tuijotti kehossa makaavaan kuusi kuukautiseen pienokaiseen. Mutta ei vastannut kysymykseen.

"Vastaatko kysymykseeni, rouva", kirsti edustaja.

"Pitäisihän teidän tietää se ilman kysymättäkin, miksi äiti ei halua erottaa lapsistaan" sai vaimo vihdoin sanottua kyynelilmissä.

"Oh, te olette lapsellinen, rouva. Se ei haittaa yhtään, jos lapset vietään orpokotiin. Voittehan te käydä niitä katsomassa niin usein kuin haluatte", sitäpaitsi millä luulette toimeen tulevanne. Jo ensi kuun alussa lopetetaan teiltä kunnan apu. Sentähden koska miehenne on jo parantunut terveeksi, niin ilmoitettiin meille eilen, siksi olen nyt täällä toimittamassa teille apua yhdistyksemme puolesta", saarnaili hyväntekeväisyyslaitoksen edustaja uhkamielisenä. Hetken vaittoloa perstä jälleen kysyen:

"Viimeinen sananne rouva!"

Oli pitkä äänettömyys. Sitten raskaasti huohtaen vastasi vaimo, että hän suostuu edustajan ehdotukseen ja tulee työhön kutsun saatuaan.

Seuraavana päivänä oli kaivannon äänenkannattajassa huomattavassa palkassa repäsevä uutinen, miten Elias Salaman neljä lasta on otettu kaupungin hyväntekeväisyyslaitoksen toimesta orpokotiin hoidettavaksi, koska tapahtuneen onnettomuuden takia perhe oli joutunut huonoon asemaan, ja äiti halusi mennä työhön.

Monta vuotta ei Seera kostänyt, kun hän kuoli pitkällisen taudin murtamana.

Elias Salama sai vielä kannella "Iiha ja peruna" piirakkokorja kynnenkunta vuotta jälkeen vaimonsa kuoleman. Niukka oli ansio, mikä lähti Eliaan ammatista, siksi täytyi seisokkella kaduilla ja raatattasemilla, monasti öitäkin, talvipakkasesta huolimatta. Junan saavuttua välähti Eliaan kasvat toivorikkaana. Moni työläismatkustaja muisti Eliaan raatattokuisen käden, jossa riippui piirakka kori, kun hän ojensi ostajalle piirakkaa tai otti maksua siitä. He ikäänkuin tottuivat ensimmäiseksi esimääseen tuota raajarikkoinen kauppiasta koreineen. Metsämiehet ja kaivantomiehet olivat Eliaan parhaista kunnista. Heidän elämä oli niin samaa, jota Elias ennen oli viettänyt. Niinpä juttelevatkin he paljon elämästä tuon raajarikkoinen Eliaan seurassa.

Elias oli raajarikko. Menettänyt vaimonsa ja lapset, ne eivät tunne häntä isäksään. Ensi aluksi jälkeen heistä eroamisen kävi hän säännöllisesti kerta kuussa katsomassa lapsiaan vaimonsa kanssa, mutta jo vuoden kuluttua heidän käyntinsä orpokodille harveni. Joka kerta tuotti heille yhä raskaampaa surua. Pienimmät unohtivat heidät ja jo viimeiseltä vallan pelkäsivät heitä kun muukalaisia ollen, eivät edes tahtaneet sitä kieltä, jota lapsille puhuttiin orpokodissa. Kuinka katkeralta se heistä tuntuikin, sitä ei voi arvata kenkään. Usein mietti Elias mennyttä onneaan ja elämäänsä. Kun kadun kumissa vinha pohjoistuuli puhalteli luhin ja ytimiin jäsenää kangistuttaen. Toivoipa siinä jo rauhan tuojaa — kuolemaakin. Ja toivoipa siinä muutakin. Kaivantomiesten lakon aikana seurasi Elias jännittyneenä monia kulkueita kaduilla. Kuunteli puhujia, jotka laattoitten päältä saarnasivat niin ihanaa oppia, että Elias ihmetteli, että saattoi löytyä sellaisiakin, jotka tuomitsivat heitä vääryyden puoltajiksi. Paljon näki ja oppi tuo katujen kulkija ja raajarikko kauppias niinä vuosina, joina hän elämänsä pitimiksi kaupitteli "Iiha ja peruna" piirakkoita kaduilla.

Tuli sitten loppu siltäkin. Elias sai ankan kylmyyden kadulla, sairastui reumatismiin niin pahasti, että ei voinut kävellä. Hänet toimitettiin köyhäntalolle. Siellä vietti hän monta vaivaloista vuotta. Kannes kuolema toi hänelle sen kauan toivotun rauhan.

Seeran ja Eliaan päivätyö on päätynyt. Heidän orpokodissa kasvatetut lapsensa tulevat myöskin jatkamaan samaa latua. Nyt iloinen naurava ja taanssa tyttönen voi olla kyynelil-

mäinen kärsivä raajarikon vaimo ja äiti ennenkuin kymmenen vuotta on umpeen kulunut.

Terve ja roipas nuorukainen tännään voi olla avuton raajarikko jo huomenna...

Aina niin kaun, kun tuotantolaitoksia käytetään yksityisten varallisuuden kokoamista varten. Mitä enemmän työläisiä riistetään, sen enemmän se hyödyttää tuotantolaitosten omistajia.

Seeran ja Eliaan elämäntarina on vain yksi monesta aivan samanlaisesta. Mutta monet työläistoverit muistaessaan jonkun raajarikkoinen elämäntarinan, vannovat valan vapaudelle ja taistelevat kunnes se saavutetaan.

YLÖS HELVETISTÄ

KIRJ. KONRAD LEHTIMÄKI
(Jatk. edell. num.)

Senjälkeen kävi kaikki kuumeentapaisella nopeudella. Lentokoneeseen hypähti kaksi — kolme lääkäriä! Hämmästytti häntä heidän puheistaan, että saman kentän urheilupaviljongissa on huone loukkaantuneita varten: Juhlusta kannettiin, hän antoi Julian alas koneesta ja pyysi muutamia miehiä vartioimaan sitä.

TUHANTEN RAKKAUDELTA
VIHITTY.

Kuin unessa tunsin Marcus, että Julia nojautui vävisten hänen käsivarteensa — ja korkealla leikkauspöydällä makasi Julius. Lääkärit lähiväit pöydän ympärillä puhuen matalalla äänellä, ja toisinaan näkyi heidän välistään Juliuksen alaston, verintahrirtu rinta... Marcus odotti pitkän aikaa, mutta vihdoin kysyi vapisevalla äänellä:

— Hyvät herrat... Jääkö hän elämään?

Hetken äänettömyyden jälkeen vastasi vanhin lääkäri:

— Jaa — ellei mitään erikoista tapahtu, niin kyllä hän eloon jää...

Tämä vaikutti järkyttävästi Marcuskeen — hän oli tuntenut tavattoman raatelevaa tuskaa luullessaan, että vielä Juliuksin kuolisi. Hänestä tuntui siltä, kuin olisi suunnaton, mursertava paino yhtäkkiä vieritetty hänen päältään... Hän tuijotti ensin läykästä lääkkereihin änkyttäen toistamiseen vapisevin huulin:

— Hyvät herrat... onko se totta...?

— Kyllä. Luoti on lävistänyt vain oikean keuhkon ukkosyrjältä.

Vieläkin seisoi Marcus hetkisen, mutta sitten hän rajun riemun ja liikituksen valtaamana yhtäkkiä syöksähti leikkauspöydän ääreen ja suuteleli tiedotonta Juliuksa poskelle, puristi lääkkereiden käsiä — puhuen nopeasti omittuisen vieraalta äänellä:

— Veljeni... mikä onni! — Hyvät herrat! Olen teille kuisessa kitoliisuudenvellassa...

— Te olette tehneet meille niin suuren työn, ettemme voi sitä koskaan korvata! — puhui eräs nuori lääkäri liikuttettuna.

Mutta Marcus oli jo Julian luona, hän syleili niin rajusti tyttöä, että tämä tuskin voi hengittää — ja suuteleli häntä kuisaten riemukkaasti:

— Rakas... rakas... Nyt on kaikki hyvin...

Hetken kuluttua tuli se nuori lääkäri lähemmäksi ja sanoi liikuttettuna:

— Kyllä hän jo huomenna voi verrattain hyvin! Ilalla voitte tulla häntä katsomaan. Minä lähden hänelle vain hommaamaan jonkun rauhallisen palkan. |

— No sitten me tulemme myöskin ulos! — huudahti Marcus.

Kun Julia ja Marcus käsiäkässä ilmestyivät rapsuile, hämmästyivät he suuresti; suunnaton, odottava väkijoukko paviljongin edustalla tervehditi heitä äänekkäästi riemuhuudolla...

Marcus ei käsittänyt mitään, mutta samassa nousi eräs herrasmies vieresille portaille ja selitti innostuneesti, miten he olivat langattomalla telefontilla saaneet tietää, että viisi tykeillä varustettua pansariautoa ja kaksi kuularuiskuautoa oli juuri ollut lähdessä tänne — määräkällä tuhota kaupunki syytyspommella elleivät valtakumoukselliset muutet antaudu.